

Evaluering af arbejdet med styrket pædagogiske læreplan Vuggestuen Sundholm 2021

Indledning

I Vuggestuen Sundholm, Klynge AC, har vi i de sidste to år arbejdet kontinuerligt med implementeringen af den styrkede pædagogiske læreplan.

Vi har til evalueringen udvalgt et af vores særlige fokuspunkter. Vi har valgt "Institutionens fysiske rammer og indretning", som er et punkt vi har beskæftiget os med over en længere periode i både 2019 og 2020.

Formålet har været at skabe ny viden, der kan bidrage til yderligere udvikling i kvaliteten af læringsmiljøet for derigennem at skabe de bedst mulige betingelser for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

En af de måder vi har skabt ny viden på, har været igennem løbende faglig selvkritisk og en reflekterende tilgang til den pædagogiske praksis.

Vi har valgt dette for at blive klogere på, om vores læringsmiljø har givet det ønskede udbytte for børnene.

Gennem hele forløbet har vi arbejdet med en bred læringsforståelse indenfor, og på tværs af, de 6 læreplanstemaer, så børnene er blevet støttet i at udvikle både sociale, personlige, kropslige og kognitive evner og færdigheder.

Vi har taget udgangspunkt i både processuelle og strukturelle forhold, i arbejdet med undersøgelsen af den pædagogiske kvalitet i læringsmiljøet, herunder de fysiske rammer.

Vuggestuen Sundholms Evaluering af den pædagogiske læreplan, er udarbejdet og evalueret med udgangspunkt i forrige deadline som var udsendt til 1. marts 2021.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

Dele af det pædagogiske læringsmiljø vi særligt har haft fokus på.

Vi har i løbet af perioden, blandt andet, haft særligt fokus på at undersøge institutionens indendørs fysiske rammer og indretning for derigennem at se nærmere på hvordan de fysiske rammer kunne bidrage til at understøtte børnenes trivsel i et inkluderende læringsmiljø og hvorledes de i højere grad ville kunne skabe mulighed for fordybelse, samt lige deltagelsesmuligheder for alle børn i børnefællesskabet, uanset forudsætninger.

Formålet har været at få skabt opmærksomhed omkring kvaliteten i det pædagogiske arbejde, og få øje på hvor og hvordan vi kan optimere vores pædagogiske læringsmiljø yderligere og derigennem understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Ud fra vores undersøgelse har vi lært, at det kan have stor betydning for børns læring og udvikling, i et børnemiljø med mange børn tilstede, at det enkelte barn får mulighed for at finde rum til at fokusere på og fastholde interessen for lege og aktiviteter over en længere tidsperiode, når barnet derigennem skal kunne lære nyt og fordybe sig i det allerede velkendte.

Vi har i forlængelse af dette og med en undersøgende tilgang, arbejdet med følgende pædagogiske læringsmål:

- At alle børn får lige muligheder for at deltage i børnefællesskabet.
- At alle børn får mulighed for at deltage i leg som optager dem og som de kan fordybe sig i.
- At institutionens indretning, samt de måder vi understøtter børnene i deres udvikling og trivsel, gør, at de er trygge og oplever, at de hører til i et børnefællesskab

Baggrund for valg af det beskrevne fokuspunkt:

Vi oplevede i Vuggestuen Sundholm at der på nogle stuer og i alrummet, i forbindelse med den fysiske indretning, manglede rum til ro og fordybelse. Det var særligt børn i udsatte positioner der havde svært ved at fordybe sig i legen og andre aktiviteter. Deres deltagelse var sporadisk og det var en udfordring for personalet, at rammesætte lege og aktiviteter, der understøttede, at børnenes fokus og engagement, kunne fastholdes.

Indretning, leg og den pædagogiske rolle:

I vores indretning ønskede vi at skabe flere små læringsmiljøer og ved at præsentere børnene for specifikke lege og tilbud, ønskede vi, at fastholde deres nysgerrighed og invitere til fordybelse og sammenhængende leg, der kunne inspirere, samt muliggøre læring ved deltagelse.

Vi valgte også at fokusere på den pædagogiske rolle og pædagogens betydning for en meningsfuld relation i arbejdet med at skabe trivsel, udvikling, læring og dannelse for barnet.

Desuden havde vi fokus på vigtigheden af personalets placering og tilgængelighed i rummet.

I vores undersøgelse belyste vi følgende punkter:

Tydelighed i det fysiske rum.

- Skabe rum i rummet/forskellige zoner.
- Rummene må ikke modsige hinanden.
- Rummet skal tilpasses med mulighed for aktiviteter i høj arousal og lav arousal. (Hjernens vågenhedscenter. Hjernens modtagelighed overfor sanseindtryk, som bl.a. har betydning for barnets koncentration og indlæring, m.v.)
- Rum indrettet med mulighed for alle børns interesser, svarende til køn og alder.

Positiv kontakt mellem barn og voksen.

- Den voksne skal interagere med børnene og skabe meningsfulde relationer.
- Relationen er altid den voksnes ansvar.
- Afstemme barnets behov og signaler.
- Ansigtstudtryk/kropssprog m.m.
- Søge øjenkontakt.

Hvordan placerer vi os i rummet og hvordan fordeler vi os?

- Er vi tilgængelige for børnene? Hvad er det vi signalerer?
- Sidder vi i voksenhøjde eller i børnehøjde?
- Børneperspektiv. Følger vi børnenes spor?
- Placerer vi os sammen med børnene, eller væk fra dem?
- Er vi aktivt deltagende i legen? Går vi foran? Igangsætter vi en leg? Er vi nærværende?
- Kommunikerer vi med fokus på sproget UGL? (Fokus på det lærte, sprogtilegnelse og sprogtrappen.)

Organisering af evalueringskultur.

I Vuggestuen Sundholm har vi organiseret vores evalueringskultur systematisk.

Den systematiske evalueringskultur er central i arbejdet med udvikling af den pædagogiske praksis og som led i det daglige arbejde med at skabe udviklende pædagogiske læringsmiljøer, der skaber trivsel, læring, udvikling og dannelse hos børnene.

Vi evaluerer løbende det pædagogiske arbejde med det enkelte barn, børnegruppen og læringsmiljøet. Da barnets og børnegruppens forudsætninger hele tiden ændrer sig, justerer vi samtidig læringsmiljøet, for at sikre, at børnene har de mest optimale vilkår, for at udvikle deres potentialer og trivsel.

På vores personalemøder, samt på de ugentlige refleksionsmøder, arbejder vi systematisk og fokuseret med elementer fra læreplanen. Vi debatterer pædagogiske opmærksomhedspunkter og der evalueres løbende på diverse indsatser.

Under implementeringen af den pædagogiske læreplan, arbejdede vi pædagogisk, på den årlige personale dag tilbage i 2019, med hvert enkelt læreplanstema, samt med det pædagogiske grundlag. Vi beskrev og vurderede sammenhængen mellem institutionens pædagogiske læringsmiljø og læreplanen, samt diskuterede hvordan de sammen bedst muligt kunne understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

For at udfordre vores egen forforståelse og som inspiration til at opnå større bredde i vores refleksioner, og dermed også udfordre vores egne blinde pletter, har vi brugt, og bruger stadig, forskningsbaseret teori, dialogkort og eksterne oplæg.

Vi har bl.a. arbejdet med materialer fra EVA, herunder "Redskab til selvevaluering".

Vi har anvendt metoden "Tegn på læring" til evaluering og dokumentation, som baggrund for undersøgelsen af vores eksisterende praksis og de løbende justeringer.

Vi har også løbende anvendt videodokumentation til at afdække praksis, og til brug for selvevaluering.

Arbejdet med Vuggestuen Sundholms lokale skriftlige pædagogiske læreplan.

I Vuggestuen Sundholm har vi i forbindelse med vores egen lokalt formulerede læreplan, arbejdet systematisk og kontinuerligt med diverse udviklingsprocesser, der understøtter det pædagogiske arbejde med læreplanstemaerne og det pædagogiske grundlag.

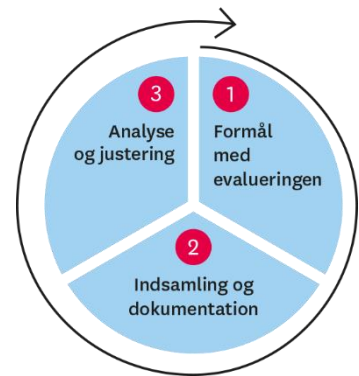
I arbejdet med udviklingen af institutionens pædagogiske læringsmiljø, har vi fokuseret på at tilrettelægge dette, så det inddrager hensynet til børneperspektivet, deltagelse, børnefællesskabet og børnegruppens sammensætning.

"Covid-19" har med de mange nye retningslinjer og restriktioner, sat nye rammer for vores organisering af læringsmiljøet. Vi har arbejdet pædagogisk med nye rutiner og en pædagogisk praksis, som er tryghedsskabende for det enkelte barn og for hele børnegruppen, og som samtidig understøtter børnene i deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. De nye retningslinjer, med fokus på mest mulig "udenfor-tid", har skabt fornyet fokus på at skabe alternative rammer for leg, kreativitet og fantasi både i forbindelse med børnenes egne lege, og i forbindelse med det pædagogiske personales legende pædagogik.

Vi har med udgangspunkt i læreplanen sat fokus på temaet: "Natur, udeliv og science" og har løbende undersøgt sammenhængen mellem vores læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Dette er stadig i undersøgelsesfasen og noget vi løbende reflekterer, dokumenterer og evaluerer på.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Formålet med evalueringen vi gennemførte.

I Vuggestuen Sundholm har formålet med evalueringen af elementer i vores pædagogiske arbejde, været at skabe udvikling og kvalitet igennem at få øje på hvor og hvordan vi kan forbedre og justere på det pædagogiske læringsmiljø.

Med fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, har vi fokuseret på de dele, der knyttede an til den pædagogiske læreplan og det fælles pædagogiske grundlag, samt de seks læreplanstemaer og de pædagogiske mål, herunder, børneperspektiv, børnefællesskaber, leg, social udvikling, alsidig personlig udvikling, sprog og kommunikation.

Vi har været særlig optaget af at skabe udviklende pædagogiske læringsmiljøer, hvor alle børn trives og har lige deltagelsesmuligheder gennem leg og børnefællesskaber. Vi har arbejdet med institutionens fysiske indretning og med vores måde at understøtte børnene i deres udvikling, så dette bidrager til tryghed, samt til børnenes oplevelse af at høre til i positive og udviklende børnefællesskaber.

Målet med dette, hænger tæt sammen med læreplanstemaerne: "Alsidig personlig udvikling", "Social udvikling" og "Kommunikation og sprog", idet vi også er yderst opmærksomme på børnenes og personalets kommunikation med hinanden.

Læreplanstemaerne: "Krop, sanser og bevægelse", "Natur, udeliv og science", samt "Kultur, æstetik og fællesskab", indgår ikke i evalueringen.

Vi er dog opmærksomme på, at disse temaer også har plads i læringsmiljøet, bl.a. i forbindelse med de mange læringsaktiviteter, vi igangsætter.

Pædagogisk dokumentation indsamlet i forbindelse med arbejdet med den gennemførte evaluering.

Vi har haft oplæg fra ekstern oplægsholder, med fokus på udviklende læringsmiljøer og udgangspunkt i leg, børneperspektiv og den pædagogiske rolle, samt brugt uddrag fra vores pædagogisk tilsyn.

I forbindelse med det årlige tilsyn og tilsynsdialogen fra 2020, har vi anvendt fotodokumentation.

I forlængelse af oplægget og tilsynet, valgte vi at arbejde pædagogisk med hvordan vi kunne optimere indretning af rum i rummet, samt organisering og planlægning af fordeling af personaler i de enkelte rum.

I det pædagogiske arbejde, herunder indretning af læringsmiljøer, arbejdede vi med, at alle personaler skulle gennemgå hinandens stuers arbejde og efterfølgende give positiv feedback.

I forbindelse med dette, blev følgende spørgsmål lagt til grund for indsamling af data:

- 1) Hvor er det tydeligt, at der finder leg sted som har særlig værdi for børnene?
- 2) Hvor i indretningen er det tydeligt at børnene har mulighed for deltagelse?
- 3) Hvor opleves der steder, som understøtter et positivt og udviklende læringsmiljø?
- 4) Hvor opleves der steder, som skaber mulighed for ro og fordybelse?

Vi fandt, set fra et børneperspektiv, at det på nogle stuer var svært, ud fra rummenes indretning, at afkode hvilke lege der kunne foregå i de enkelte rum. Dette gav anledning til pædagogiske refleksioner over hvilken betydning det har for børnene, når de fysiske rammer ikke er tydeligt afkodet, og derved ikke understøtter børnenes kobling til rummet og mulige lege, hvilket er centralt for børnenes mulighed for deltagelse og udfoldelse, samt fordybelse.

Indsamlingen af denne dokumentation, blev afgørende for fokuseringen og motivationen i arbejdet med udviklingen af de fysiske rum, til understøttelse af børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Ud fra Vuggestuen Sundholms pædagogiske arbejde med evalueringen af den pædagogiske læreplan og det udvalgte fokus, har vi for at opnå ny viden analyseret, vurderet og reflekteret over sammenhængen mellem vores læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hensigten har været at formulere nye formål, eller at arbejde ud fra samme mål, på nye måder.

Her følger en analyse med udgangspunkt i metoden ”Tegn på læring”.

Følgende tegn ville vi gerne lykkedes med:

I forhold til læringsmiljøet: At børnene blev mere opsøgende ift. at finde læringsmiljøer der opfordrer til leg. At der blev skabt ro og fordybelse, når pædagogen var mere deltagende og fordybede sig i legene.

I forhold til pædagogerne: At blive mere opmærksomme på alle børns behov for og forudsætning for deltagelse i leg. At stille os til rådighed og vide hvornår vi skal gå foran, bagved og ved-siden af. At være lyttende og følge barnets spor gennem nysgerrighed på barnets intentioner. At give børnene mulighed for medbestemmelse. At bruge vores dialogiske redskaber, samt metoder fra det pædagogiske arbejde med sproglige forudsætninger.

I forhold til børnene: At de selv ville tage initiativ til at indgå i børnefællesskabet. At de ville udvide deres sprogforståelse igennem leg, brug af fantasi og mulighed for medbestemmelse. At de ville indgå i positive og lærerige relationer med hinanden.

Hvad viste vores dokumentation om hvordan vores indretning af læringsmiljø tilgodeser børnenes behov og vores fastsatte læringsmål for indsatsen

Dokumentationen og vores undersøgelse viste os, at børnene, herunder børn i udsatte positioner, ikke flagrede rundt, men viste interesse og nysgerrighed for deltagelse i leg og børnefællesskab, når pædagogen med udgangspunkt i et børneperspektiv, var mere aktivt deltagende og nærværende. Ved at ændre rummenes indretning og skabe små tydlige læringsmiljøer oplevede vi, at børnene inviterede sig selv ind i fællesskabet og havde en øget opmærksomhed på hinanden.

Gennem vores arbejde med den pædagogiske rolle, oplevede vi, at pædagogerne opnåede en større bevidsthed omkring, hvornår det gav bedst mening at fokusere på vokseninitieret leg, samt børneinitieret leg - og gennem dette skabe øget mulighed for ro til fordybelse i legen.

Vi oplevede, at børnene var mest målrettede, når de søgte en mere rolig leg, eller havde behov for andre mere fysiske og kropslige lege. Dette opfattede vi som tegn på, at vores pædagogiske indsats, med tydelige indrettede læringsmiljøer og tydelige rammer for legene, gjorde en forskel for børnene.

Vi oplevede en generelt mere harmonisk børnegruppe, hvor trivsel, læring, udvikling og dannelse kom udtryk.

Hvad skabte dette af fornyet viden og ændringer i vores pædagogiske praksis

Vi fandt, at det i perioder var vigtigt at italesætte at vores fokus på arbejdet med læringsmiljøerne finder sted hele dagen, og ikke kun i formiddagstimerne. Vi vil også fremadrettet opretholde et fokus på vores organisering og planlægning og løbende italesætte hvem der gør hvad, når vi fordeler os i rummet - særligt også i eftermiddagstimerne, så alle kender deres funktioner, og børnene stadig oplever ro og tid til fordybelse, både sammen med pædagogen og i børnefællesskabet.

Inddragelse af forældrebestyrelsen i klynge AC og forældrerådet i Vuggestuen Sundholm

Vi har løbende inddraget forældrebestyrelsen og forældrerådet i vores arbejde med udarbejdelsen og evalueringen af den pædagogiske læreplan. Vi har drøftet pædagogiske tiltag og fokusområder både i klyngen og lokalt på enheden.

Vi har på forældrerådsmøderne drøftet arbejdet med den pædagogiske læreplan og implementeringen af denne, i vores daglige pædagogiske praksis.

Vuggestuen Sundholm har efterfølgende i samarbejde med forældrerådet gennemgået den pædagogiske læreplan for hele forældregruppen på vores forældremøder.

Vi har bl.a. holdt oplæg om læreplanstemaet: "Kommunikation og sprog" og derigennem præsenteret forældrene for vores pædagogiske arbejde med børns sprogtilegnelse. Forældrene inddrages i vores pædagogiske tiltag, så de ligeledes får mulighed for og indblik i, hvordan man kan arbejde pædagogisk med børns sproglige udvikling og læring i hjemmet.

Vi har inddraget forældrene i, og drøftet, hvordan vi kan samarbejde omkring en yderligere fokusering af børnenes sproglige udvikling.

Vi har yderligere, i samarbejde med forældrerådet, skabt et nyt årligt forældreforum med fokus på forældresamarbejde og inddragelse, hvor alle nye forældre bliver inviteret til en præsentation af vuggestuen og for herigennem at få indblik i vores daglige pædagogiske arbejde, tiltag og fokuspunkter fra vores pædagogiske læreplans arbejde.

Det fremadrettede arbejde med den pædagogiske læreplan

Områder af vores pædagogiske læringsmiljø vi fremadrettet vil sætte mere fokus på.

Vi vil fremadrettet løbende genbesøge arbejdet med indretningen af læringsmiljøet. Vi vil blandt andet fokusere på at udfordre den pædagogiske rolle og hvilken betydning denne rolle har for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I vores årshjul har vi fastlagt det pædagogiske arbejde og har udvalgt de temaer, som vi fremadrettet vil dykke yderligere ned i. Blandt andet, vil vi fokusere på at udarbejde en evalueringsdel i "Tegn på læring".

Vi vil fordybe os yderligere i den skriftlige del, hvor læring om og fortrolighed i, at kunne beskrive evalueringdelen står centralt.

Derudover vil vi fokusere yderligere på hvordan man arbejder med tydelige formål og undersøgelses-spørgsmål. Samt fokusere på arbejdet med analyse, mål og effekt.

Vi vil også genbesøge vores tidligere pædagogiske arbejde, der omhandlede "Det pædagogiske måltid" og "Selvhjulpethed".

Vi vil desuden fokusere på rutinesituationer fra vores daglige pædagogiske praksis. Herunder overgange fra én situation til anden, i de daglige rutiner.
